

עבודה מסכמת – מיומנויות ראיון ופיתוח קשרים מסייעים

1. תיאור המפגש וחידוד סוגיה:

לצורך העבודה בחרתי במפגש המסכם, האחרון עם הפונה. הסיבה לכך היא כי המפגש הנ"ל עורר בי תהיות רבות לגבי אופי השיחות וההתערבות עם הפונה. מפגש זה הביא אותי לידי תובנות רבות הן ברמת התכנים שהועלו, בן ברמת המטרה של השיחות והן לגבי עצמי ולגבי אופן ההתערבות עם הפונה.

הפונה, אברהם, מתגורר בכפר יונה לבדו. רווק וללא מערכת יחסים זוגית בשנים האחרונות. בנוסף, סובל מבעיה בכליות אשר מצריכה אותו לבצע טיפולי דיאליזה. חיי החברה שלו מסתכמים במפגש עם חברים אצלו בבית. אינו משתתף בפעילויות חברתיות אחרות בקהילה. הפגישה האחרונה החלה בשיחה סביב הניסיונות הרבים שלי לקבוע איתו פגישה בטלפון, אשר כמרבית הפגישות נתקלו בחוסר מענה מצדו. כמו בפעמים הקודמות, הסיבות לכך נסובו סביב מצבו הבריאותי. לטענתו היה מאושפז ולכן לא ענה לטלפון. התחושה שהייתה לי היא שהמפגשים עמי הם בעלי חשיבות עבורו ברגע שהוא מגיע, אך קיים אצלו קושי להביא את עצמו למפגשים והוא מגיע רק כאשר מתעוררת אצלו דחיפות לשתף, או כאשר הוא מעוניין ביעוץ והכוונה בנושאים מסוימים. לעתים אף הרגיש לי כאילו מסגרת הטיפול היוותה עבורו סוג של פעילות חברתית, בהיעדר חיי חברה. לאחר מכן, השיחה עמו נסבה בעיקר סביב מצבו הבריאותי הקשה, הקשיים עמם הוא מתמודד בנגישות לקבלת טיפול רפואי.

השיחה המסכמת עמו, עוררה בי תחושות של היעדר סיפוק מהתהליך. אומנם חשתי סיפוק מכך שסייעתי לו בהדרכה ובהכוונה לגורמים אחרים ובעצות טובות. אך יחד עם זאת, הרגשתי כי לא היה תהליך טיפולי אמיתי. הפגישה הזו כמו גם פגישות אחרות, החלו בשיחה על הסיבה לכך שלא ענה לטלפון לקביעת פגישה ולאחר מכן על הקשיים עמם הוא מתמודד בתחום הנגישות לשירותים רפואיים. בפגישה זו "נפל לי האסימון" שאולי מעבר לקשיים שהעלה אברהם, ישנם נושאים עמוקים יותר אשר היה צורך לשוחח איתו עליהם, כגון המישור החברתי בחייו, התחושות היומיומיות שלו והרגשות

שלו לגבי החיים שלו. הייתה בי תחושה חזקה של קשר מאוד "משימתי", קשר בו הוא מעלה קשיים "טכניים" ואני מייעץ לו כיצד לפתור אותם. אני חושב שגם אופן ההתערבות הנ"ל הוא טוב שכן ניתנו לו פתרונות ומענה לקשיים עמם התמודד, אך לעניות דעתי מתחת לפני השטח ישנם קשיים אחרים בהם לא נגענו בשיחות שלנו. לטעמי, מספר המפגשים המעט שהיה, היווה תחילתו של יצירת אמון והיה צורך במספר מפגשים נוסף, על מנת לפתח זאת ולהגיע לרבדים אחרים בשיחות. בנוסף, השיחה הזו, הסתיימה בקלות רבה ללא כל הבעת רגשות או דעה כלפי שלב הסיום בקשר. דבר זה גרם לי להרגיש מועקה, מכיוון שהבנתי שני דברים: הקשר שנוצר לא היה מעמיק מספיק. דבר שני, הרגשתי עצב מסוים בכך שאברהם צריך מחדש ליצור קשר עם מישהו חדש וזה עלול לפגוע באמון שיש לו במחלקת הרווחה ובכך להישאר באותו מצב חברתי, אישיותי בו הגיע מלכתחילה. בנוסף, התעוררו בי תהיות, באופן כללי, לגבי השיטה הזו, בה מגיע סטודנט לעבודה סוציאלית, מתחיל התערבות בחיי אדם, לפרק זמן קצוב וידוע מראש, וכדאי לבחון האם אותו אדם נדרש לתהליך ארוך יותר ולכן לא רצוי שיתחיל את התהליך עם סטודנט, אלא עם עובד אשר יכול לתת מענה לאורך זמן.

2. מה המפגש מעורר אצל הסטודנטית השנייה:

לעתים בשיחות, כעובדים סוציאליים, מתעורר בנו רצון ראשוני, לתת מענה לקשיים אשר הפונה מעלה. לא תמיד מתן מענה זה הוא נכון מבחינה טיפולית ורצוי לתת לו מקום, אך יחד עם זאת להשתמש בכך כגורם ממנף ומסייע בראיון לביסוס הקשר בין המטפל למטופל. בנוסף, ישנו, אצלנו כעובדים סוציאליים, תמיד הדחף לראות תוצאות ולהרגיש שהשגנו משהו בתוך המסגרת הטיפולית. הדחף הזה מניע אותנו לספק את הצורך המיידי של הפונים אך אינו נכון מבחינת התהליך הטיפולי שכן הוא עלול להפוך את תהליך הטיפול לטיפול שמתאפיין בהצגת קשיים, בעיקר פיזיים, ע"י הפונה ובמתן מענה טכני ע"י העובד הסוציאלי. השיחה עם אברהם התאפיינה בכל מה שתיארתי. אומנם מספר המפגשים היה מועט, אך נראה שאפילו במפגש הסיכום, הנושאים